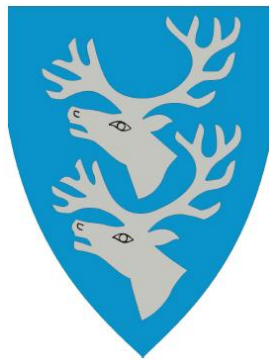

REISELIVSSTRATEGI

2011 - 2015

RENDALEN KOMMUNE

VEDTATT I KOMMUNESTYRET 26.5.2011

FORORD	3
BAKGRUNN	4
OVERORDNET MÅL	4
HOVEDMÅL	5
STRATEGI	5
PRIORITERTE OMRÅDER	6
INFORMASJON OG MARKEDSFØRING	6
TILTAK 1: ETABLERE EGEN NETTSIDE MED OVERSIKT OVER ALLE REISELIVSTILBUD I RENDALEN KOMMUNE	6
TILTAK 2: SAMARBEIDSAVTALE MED HEDMARK REISELIV, INKLUSIVE KOLLEKTIVT MEDLEMSKAP FOR REISELIVSBEDRIFTER SOM TILFREDSSTILLER BESTEMTE KRAV	7
STYRKE SAMARBEID OG NETTVERK	8
NYSKAPNING OG PRODUKTUTVIKLING INNEN BESTEMTE OMRÅDER	8
HYTTEBYGGING	9
REGIONALE TILTAK	10
TILTAKSOVERSIKT – REISELIVSSTRATEGI FOR RENDALEN KOMMUNE, 2011 – 2015..	11
VEDLEGG	12
PRINSIPPER FOR BÆREKRAFTIG REISELIV	12

Forord

Reiseliv har lenge vært omtalt som et satsingsområde i Rendalen kommune.

Rendalen kommune ønsker med denne strategien å tydeliggjøre hvordan vi kan stimulere til vekst og utvikling innen reiselivsnæringen i kommunen.

For å oppnå dette ønsker Rendalen kommune og bruke ulike virkemidler til å satse på bestemte områder.

Det er naturlig og viktig å se reiselivsstrategien i sammenheng med andre prosjekter og tiltak i kommunen, slik at man kan utnytte de samlede ressursene best mulig. Både Veidemannskulturprosjektet, der skilting inngår, og FLIR-prosjektet (Fiskelykke i Rendalen) er slike viktige prosjekter i 2011, sammen med andre tilsvarende prosjekter som kan bli etablert.

Utviklingen av reiseliv som næring blir uansett opp til den enkelte virksomhet, gründer eller etablerer. Rendalen kommune kan bare bidra til å legge forholdene til rette og bruke virkemidler for å stimulere til utvikling og vekst.

Det er også viktig å se reiselivsnæringen i en større sammenheng. F. eks. når det gjelder utvikling av hytteområder og hytteturister, slik at det ikke bare blir en vekst innen reiselivsnæringen, men kan komme andre deler av samfunnet og næringslivet i Rendalen til gode.

At Rendalen fremstår med et positivt omdømme er trolig det aller viktigste for at Rendalen skal framstå som et attraktivt reisemål. I den forbindelse må hver enkelt rendøl være seg dette ansvaret bevisst, men det ligger et spesielt ansvar på de som framstår som frontfigurer, dvs. politikere med ordfører i spissen og næringslivsledere, at de fronter Rendalen på en positiv og ansvarlig måte i ulike sammenhenger.

Norvald Illevold
Ordfører

Anne Lise Trøen
Rådmann

Bakgrunn

Reiseliv er en av de raskest voksende næringene i verden og markedsutsiktene er gode.

Rendalen kommune ønsker å bidra til å styrke reiselivsnæringa de nærmeste årene, gjennom prioritert satsing innen områder der reiselivsbedrifter i kommunen har store forutsetninger for å lykkes. Dette betyr å prioritere bruk av ressurser på de områdene man har konkurransefortrinn og som det er økende etterspørsel etter.

Konkurransen om kundene øker hele tiden. Markedet blir stadig mer globalt. Den teknologiske utviklingen bidrar både til økt konkurranse og økte muligheter for markedsføring og informasjon. Tilreisende kan i stadig sterkere grad sitte hjemme å vurdere mulige reisemål på nettet. Andres erfaringer er tilgjengelige på nettet og vil få en stadig større innvirkning på valg av reisemål. Utvikling av informasjonstjenester på mobiltelefonen gjør det mulig å orientere seg om ulike tilbud i det området de oppholder seg i, dersom reiselivsbedriftene har gjort tilbudene sine tilgjengelige på denne måten. Behov for fysiske turistkontorer vil avta, på samme måten som fysiske bankkontorer legges ned. Men vertskapsrollen vil bli enda viktigere og det ligger en utfordring å kombinere god, tilgjengelig turistinformasjon gjennom elektroniske (digitale) medier og kanaler i kombinasjon med god, lokal turistinformasjon på en kostnadseffektiv måte ved å utnytte eksisterende organisasjoner, f. eks. reiselivsbedrifter, butikker, bensinstasjoner, kommunal ekspedisjon og lignende.

Etterspørsel etter opplevelser og aktiviteter, basert på områdets unike verdier og kulturhistorie øker. De tilreisende ønsker å oppleve og lære, blant annet om lokal kulturhistorie og mattradisjoner.

Mennesker og miljø på det stedet man vurderer å reise til blir stadig viktigere. Ren og uberørt natur, med god tilgjengelighet, blir mer og mer viktig som et konkurransefortrinn, særlig i et globalt marked som urbaniseres mer og mer. Fokus på den globale klimautviklingen bidrar også til dette. Det blir stadig viktigere å utvikle reiselivstilbudene på en bærekraftig måte. At reiselivsaktørene driver sin virksomhet i henhold til de vedtatte nasjonale prinsippene for et bærekraftig reiseliv som nasjonal reiselivsstrategi (verdifulle opplevelser) er basert på (se vedlegg) vil i framtiden være en forutsetning for å lykkes. Denne strategien legger som en forutsetning at både private aktører og Rendalen kommune baserer sine utviklingsplaner og tiltak på dette. Disse prinsippene er også lagt til grunn i det pågående (2011) arbeidet med å lage en regional (Hedmark) plan for opplevelsesnæringer.

En annen viktig forutsetning er at kulturlandskapet opprettholdes og vedlikeholdes. En forutsetning for dette er et levende landbruk, og Rendalen kommune skal bidra til at dette opprettholdes for å underbygge denne strategien. Et levende landbruk vil også danne grunnlag for tilleggsnæring innen reiseliv. Da er det også viktig at gårdbrukere, eller andre, er villig til å utnytte denne muligheten til å skape nye ben å stå på..

Rendalen kommune har en flott natur og store utmarksressurser, som tilreisende har hatt stor glede av. Vi kan se på dette som at Rendalen kommune er en råvareleverandør. Dette har hittil gitt relativt liten verdiskapning til glede for lokalsamfunnet. Med denne reiselivsstrategien er hensikten å stimulere til utvikling av foredlede produkter og lokal verdiskapning, basert på de unike råvarene som Rendalen har. Det forutsettes at dette bidrar til en positiv samfunnsutvikling og styrker identiteten og omdømmet til Rendalen kommune.

OVERORDNET MÅL

Formålet med reiselivsstrategien er å stimulere til næringsutvikling gjennom bruk av virkemidler innen prioriterte områder, se nedenfor.

Rendalen kommunes reiselivsstrategi skal stimulere til en bærekraftig og lønnsom reiselivsvirksomhet som:

- Ivaretar, framhever og forsterker et steds lokale egenart – miljø, kultur, estetikk, kulturarv og naturkvaliteter
- Opprettholder og videreutvikler omdømmet av Rendalen som en kommune med mye ren og uberørt natur med god tilgjengelighet, uten masseturisme.
- Understøtter de lokale samfunnsverdiene og kommer samfunnet til gode.

Innenfor disse rammene skal reiselivsutvikling innen vekstsegmenter i markedet prioriteres.

Hovedmål

Ved utgangen av 2015 skal antall årsverk innen reiselivet ha økt med 100% i forhold til utgangen av 2010.

Strategi

Rendalen kommune skal bidra til en helhetlig, felles satsing på reiseliv i hele kommunen i samarbeid med reiselivsorganisasjonene, herunder:

- Rendalen kommune skal gjennom bruk av ulike virkemidler stimulere til innovasjon, etablering, utvikling og vekst av reiselivsvirksomheter. Tiltak innen produktutvikling, samarbeid og nettverk, kompetansebygging og markedsføring skal prioriteres. Nye bedrifter som harmoniserer med formål i Veidemannskulturprosjektet, FLIR prosjektet og andre tilsvarende prosjekter som etableres i tidsperioden for denne planen skal prioriteres.
- Bedre informasjon om alle reiselivstilbud i Rendalen, der bruk av ny teknologi utnyttes. Det skal etableres en egen nettside, enten som del av kommunens nettside eller separat, som viser kommunens samlede tilbud av produkter og tjenester fra næringslivet, med særlig vekt på reiselivstilbud. Informasjonen skal også gjøres tilgjengelig på mobiltelefon (smarttelefoner).
- Rendalen kommune skal bidra til å styrke markedsføringen av nye og eksisterende bedrifter i en utviklingsfase, i tråd med føringene i denne strategiplanen.
- Bygdemuseet skal tillegges særlig vekt i forbindelse med utvikling av reiselivet i Rendalen.
- Rendalen kommune skal legge til rette for et levende og aktivt landbruk (jord og skog) slik at kulturlandskapet og kulturhistoriske bygninger i inn- og utmark holdes ved like og kan være en ressurs for reiselivsnæringen.
- Politisk og administrativ ledelse skal bidra til å skape et positivt omdømme om Rendalen som reisemål, blant annet ved å sørge for positiv oppmerksomhet rundt virksomheter og arrangementer og fronte Rendalen på en positiv måte i ulike sammenhenger.
- Rendalen kommune skal i de saker som direkte og indirekte har betydning for reiselivet ta hensyn til prinsippene for bærekraftig reiseliv.
- I arbeid med arealplaner og infrastruktur og behandling av reguleringsplaner skal Rendalen kommune legge vekt på føringene i denne strategien.

Prioriterte områder

Informasjon og markedsføring

I alle møter med næringslivet, og innbyggerne ellers, pekes det på behovet for bedre informasjon og markedsføring av reiselivstilbudene, og tilbud av det næringslivet i Rendalen ellers har å tilby.

De fleste snakker om en nettside, mens enkelte snakker om bemannet turistinformasjonskontor.

Vi må erkjenne at ny teknologi i stadig større grad overtar for funksjonen til bemannede turistkontorer. Men det er viktig å ha en funksjon som kan svare på henvendelser, enten per e-post, telefon eller fysisk. Med de økonomiske ressurser som Rendalen kommune har må teknologi utnyttes maksimalt for å gi turister og andre tilreisende, og kommunens egne innbyggere, best mulig informasjon om ulike tilbud og opplevelser. Dette gjelder både når de planlegger reisen til Rendalen og når de er her. Blant annet navn på virksomhet, oversikt over produkter og tjenester, adresse med kartreferanser og kontaktinformasjon. Slik informasjon må gjøres tilgjengelig på internett og mobiltelefon.

En meget viktig del av markedsføringen er å nå ut til et nasjonalt og internasjonalt marked. Den beste måten å gjøre dette på er å utnytte de markedskanaler som er etablert for dette, blant annet Hedmark Reiseliv. For å utnytte slike kanaler kreves at reiselivsbedriftene selv tilfredsstiller visse kvalitetskriterier, både i form av produkt- og servicekvalitet, tilgjengelighet, leveransedyktighet og egne nettsider som holdes oppdatert..

Rendalen kommune kan bidra med å opprette en egen nettside som gir en god oversikt over tilbud av produkter, tjenester, aktiviteter og opplevelser, med nødvendig tilleggsinformasjon om hvordan den reisende kommer i kontakt med tilbyderen. Informasjonen skal også være tilgjengelig og komme opp automatisk på mobiltelefon når vedkommende er i Rendalen.

Rendalen kommune kan også bidra til å styrke markedsføringen, av kommunen som helhet og den enkelte reiselivsbedrift, ved å dra nytte av Hedmark Reiseliv (eller tilsvarende reiselivsorganisasjon) og finansiere medlemsavtaler for de reiselivsbedriftene som tilfredsstiller visse kvalitetskrav (som må utarbeides).

Tiltak 1: Etablere egen nettside med oversikt over alle reiselivstilbud i Rendalen kommune

Resultatmål:

Det skal etableres en egen nettside med oversikt over alle reiselivstilbud i Rendalen. Løsningen skal også gjøre det mulig å for besøkende å orientere seg om mulige tilbud i Rendalen via mobiltelefon.

Nettsiden skal ha en 2-delt funksjon:

A: En oversikt over alle bedrifter, med kort beskrivelse av hva de driver med og kontaktinfo (adresse, tel, mobil, e-postadr, nettside, kartref). Det er krav for å bli med i oversikten at bedriften kan nås per e-post. Denne delen er gratis. Hovedhensikten her er å få fram en komplett oversikt over de tilbud som finnes.

B: En mulighet for profilering av bedriften, med en mer utfyllende omtale og eventuelt med bilde og brosjyre(r) i pdf-format. Denne delen er en betal-eksponering, og forutsetter at bedriften oppfyller visse kvalitetskrav. Bygdemuseet og andre kulturtilbud skal markedsføres på denne måten, uten å betale for det.

En forutsetning for begge funksjonene er at bedriftene selv sørger for at informasjonen på nettsiden er oppdatert. Dette kan skje ved at de blir bedt om å bekrefte eller korrigere informasjonen minimum 1 gang per år, med svarfrist. Om den ikke overholdes slettes informasjonen om bedriften. Hensikten er at driftsoppgaven skal bli så lite kostnadskrevende som mulig for kommunen.

Nødvendig bemanning og driftsrutiner for nettsiden skal være beskrevet, finansiert og vedtatt før den utvikles.

Ny nettside skal baseres på ny profil når den er vedtatt (del av Veidemannskulturprosjektet).

Tidsramme:

Kravspesifikasjon til nettsiden klar innen utgangen av 2011. Innen den tid skal oversikten over eksisterende reiselivsvirksomheter være laget og lagt ut på kommunens nettside under reiseliv.

I løpet av 1. halvår 2012 bør ny reiselivsside være laget og implementert, med muligheter for profilering av bedrifter som ønsker å betale for det.

Ansvar:

Rendalen kommune, i samarbeid med reiselivsnæringen.

Budsjett og finansiering:

Budsjett - nettside: Ihht til anbud

Finansiering: Næringsfond

Budsjett – drift: Inngår som del av kulturavdelingen med 50 000 kr per år.

Finansiering: Næringfond

Tiltak 2: Samarbeidsavtale med Hedmark Reiseliv, inklusive kollektivt medlemskap for reiselivsbedrifter som tilfredsstillter bestemte krav.

Hensikten med dette er å bidra til å styrke markedsføringen av reiselivsbedrifter og tilbud i kommunen.

Dette skal skje gjennom eksponering på den kommunale nettsiden og gjennom tilskudd til å dekke 50 % bedriftens medlemskap i Hedmark reiseliv (eller tilsvarende organisasjon) i en periode på inntil 2 år. En forutsetning for et slikt tilskudd er at den faller inn under hovedmålsettingen for denne reiselivsstrategien og at bedriften tilfredsstillter de kvalitetskrav som Hedmark reiseliv eller tilsvarende organisasjon stiller.

Resultatmål/effektmål:

A: Samarbeidsavtale med Hedmark Fylkeskommune for å støtte partnerskap for reiseliv i Hedmark

B: Kriterier for bedrifter som kan få støtte til medlemskap i Hedmark Reiseliv eller Røros reiseliv av Rendalen kommune.

Tidsramme:

Kriterier for støtte til medlemskap i Hedmark reiseliv beskrevet og vedtatt 1. halvår 2011

Ansvar:

Rendalen kommune

Budsjett og finansiering:

Budsjett: 50 000 kr i 2010, deretter 120 000 kr/år, inklusive 50 000 kr til partnerskap for reiseliv i hedamrk

Finansiering: Næringsfond

Styrke samarbeid og nettverk

Med noen få unntak består reiselivsnæringen i Rendalen av småskala reiselivsbedrifter i dag. De har relativt små ressurser og et begrenset tilbud av produkter og tjenester. Et samarbeid vil øke sannsynligheten for at turistene blir lengre i Rendalen, og flere bedrifter kan tjene på de samme kundene. Det vil også gi større ringvirkninger i lokalsamfunnet.

Erfaringer fra andre viser at det også kan være en fordel å være en relativt liten og spesialisert reiselivsbedrift. Kundegruppene vil være mindre, men de kan få en mer personlig oppfølging og et mer skreddersydd tilbud, som bør reflekteres i en høyere pris og bedre inntjening.

Rendalen Naturligvis er etablert og det bør være viktig å prioritere bruk av ressurser på å bidra til å styrke og utvikle slike former for samarbeid når det faller innefor denne reiselivsstrategien, f. eks. når det gjelder samarbeidsformer, kompetanseheving, produktutvikling, produktpakking og markedsføring.

Rendalen kommune ønsker å stimulere til økt samarbeid og vil prioritere støtte der formålet er å styrke utvikling av reiselivsnæringen gjennom samarbeid.

Resultatmål/effekt mål:

Økt samarbeid og økt inntjening i hver enkelt bedrift og totalt innen reiselivsnæringen.

Tidsramme: Kontinuerlig i planperioden

Ansvar: Rendalen kommune og reiselivsbedriftene.

Budsjett og finansiering: Basert på søknad til Rendalen kommune, finansiert av næringsfond.

Nyskaping og produktutvikling innen bestemte områder

Rendalen har mange ulike utmarksressurser, en natur som er ren og åpen, store områder med uberørt natur, lett tilgjengelig, og en topografi som gjør at den egner seg godt til aktiviteter både sommer og vinter. Kulturlandskapet utgjør en vesentlig del av denne råvaren og må opprettholdes og vedlikeholdes, blant annet gjennom et aktivt landbruk, for å danne grunnlag for reiselivsutvikling. Det er viktig for Rendalen som reiselivskommune å ta vare på denne råvaren og utnytte den på en bærekraftig måte, som grunnlag for utvikling av nye, lønnsomme reiselivstilbud.

Rendalen kommune vil støtte utvikling av eksisterende virksomheter og etablering av nye virksomheter basert på denne "råvaren". De bedriftene som er dyktige til å utvikle produkter og tjenester basert på denne råvaren, og underbygge dette med forretningsplaner og budsjetter som viser at bedriften vil få en positiv inntjening og at det vil ha en positiv effekt på lokalsamfunnet vil bli prioritert. En forutsetning er at det i tråd med prinsippene for et bærekraftig reiseliv, se vedlegg. Uten at det skal være ekskluderende for andre områder nevnes følgende eksempler på nyskaping og produktutvikling som vil bli gitt ekstra prioritet:

- Opplevelsesnæring, avgrenset til definisjonen i Regional plan for opplevelsesnæring i Hedmark
- Aktivitetsbasert reiseliv

- Utmarksbasert reiseliv
- Lokal mat, inkl. foredling, salg og servering
- Lokale kulturtilbud, f. eks. med utgangspunkt i Bygdemuseet
- Pilegrimsled
- Kulturparker m/guiding
- Produktutvikling med vinter som utgangspunkt
- Utleie av hus i utmarka med kulturopplevelser og guiding
- Arrangement
- Reiselivsprodukter basert på et aktivt landbruk, f. eks. seterliv

Resultatmål:

Min 5 nye produkter eller tjenester, enten med utgangspunkt i eksisterende virksomhet eller gjennom nyetablering.

Tidsramme:

I løpet av planperioden

Ansvar:

Rendalen kommune og reiselivsnæringen

Hyttebygging

Rendalen har per primo 2011 ca 2500 hytter (nesten 3300 fritidsboliger) og det er lagt inn utvikling og utvidelse av flere hytteområder i forbindelse med rullering av kommuneplanens arealdel.

Det bør være en forutsetning at utvikling av hytteområder skal være ”lønnsomt” for Rendalen kommune og næringslivet i kommunen. Den største verdiskapning skjer i forbindelse med utvikling av hytteområdene og bygging av hyttene, men den langsiktige effekten oppnås ved at hyttene blir brukt ofte, og av mange. Flere undersøkelser viser at utbygging av bygdenære hytteområder med god/høy standard og helårsvei har en mer positiv samfunnsmessig og næringsmessig betydning enn mindre hytter med såkalt lavstandard. Et annet innspill peker på at hytter med vann inn/ut, strøm og helårsvei belaster miljøet mer enn lavstandardhytter. Når det gjelder å ta hensyn til prinsippene for bærekraftig utvikling er det særlig viktig i forbindelse hyttebygging.

Det pekes også på betydningen av å vurdere hyttefolkets behov, særlig når det gjelder behov for kommunale tjenester i forbindelse med ferieavvikling.

Rendalen har flere bedrifter som er aktuelle leverandører i forbindelse med utvikling av hytteområder og bygging, men de er relativt små og har ikke store nok ressurser til å ta på seg store oppdrag over kort tid.

På bakgrunn av dette vil det være viktig å forsøke å påvirke utviklingen slik at man får en gradvis utbygging som gjør det lettere for lokale leverandører å være i stand til å ta på seg entreprenørkontrakter og byggekontrakter. Dette må veies opp mot grunneiernes interesse for å utvikle sine hytteområder så raskt som mulig.

På bakgrunn av dette foreslås å utarbeide en egen handlingsplan for hvordan kommunen kan bidra til å utnytte utvikling av hytteområder til beste for kommunen og næringslivet i kommunen, på en bærekraftig måte.

Resultatmål/effektmål:

En konkret handlingsplan for næringsutvikling i forbindelse med utbygging av ulike hytteområder og hvilke føringer som skal legges til grunn for å oppnå en bærekraftig utvikling.

Tidsramme:

Innen utgangen av 2011

Ansvar:

Rendalen kommune

Regionale tiltak

Nord-Østerdal og Fjellregionen har mye til felles når det gjelder muligheter for å utvikle et reiseliv med utgangspunkt i utmark og kultur.

Det ligger en stor utfordring i å utvikle området til en konkurransedyktig destinasjon, basert på samarbeid om merkevarebygging, profil, produktutvikling og markedsføring.

Området har få overnattingsmuligheter med litt større kapasitet. Hoteller i regionen vil trolig ha stor nytte av å ha et tettere samarbeid med småskala reiseleivstilbydere for å tilby gjestene en opplevelse basert på lokale verdier og ulike aktiviteter.

I tillegg til å bidra til samarbeide mellom reiselivsbedriftene om forretningsutvikling og produktutvikling for å styrke konkurranseevnen er det også viktig å bli enig om den regionale merkevaren og hvilke verdier som gjør kommunene og regionen unik.

Det bør derfor stimuleres til et regionalt samarbeid for å styrke reiselivsbedriftene i regionen, særlig når det gjelder merkevarebygging, produktutvikling og markedsføring.

Resultatmål/effektmål:

En regional merkevarebeskrivelse, som utgjør en helhet, men gir rom for ulike variasjoner i hver enkelt kommune og som kan danne grunnlaget for et større regionalt samarbeid mellom reiselivsbedriftene.

Tidsramme:

Innen utgangen av 2012

Ansvar:

Ordfører gjennom regionrådet.

Tiltaksoversikt – Reiselivsstrategi for Rendalen kommune, 2011 – 2015

Tiltak	Mål, hensikt	Ansvar	Deltagere	Frist
Reiselivsnettside	Informasjon om alle reiselivstilbud i Rendalen	Rendalen kommune		Innh. 1. halvår 2011 Ferdig nettside: 2011
Samarbeidsavtale med Hedmark Reiseliv	Bidra til å styrke markedsføringen av reiselivsbedriftene i Rendalen	Rendalen kommune		Desember 2010
Tilskudd til medlemskap i Hedmark eller Røros Reiseliv	Bidra til bedre markedsføring av nye og mindre reiselivsbedrifter i Rendalen i en utviklingsfase.	Rendalen kommune		Kriterier klart i løpet av 1. kv. 2011. Løpende tilskudd i planperioden
Styrke samarbeid og nettverksbygging mellom reiselivsbedrifter	Økt inntjening blant bedrifter som blir med i samarbeidet gjennom bidrag til kompetanseheving, produktutvikling, produktpakking og markedsføring	Reiselivsbedriftene og deres nettverksorganisasjon		Løpende i planperioden
Nyskaping og produktutvikling	Min 5 nye produkter eller tjenester i planperioden	Næringservice		Løpende i planperioden
Næringsutvikling i forbindelse med hyttebygging	Handlingsplan for næringsutvikling	Næringservice		Innen utg. av 2011
	Tur- og løypekart	PND		Mai 2011

Prinsipper for bærekraftig reiseliv

Bevaring av natur, kultur og miljø	Styrking av sosiale verdier	Økonomisk levedyktighet
<p><u>1. Kulturell rikdom</u></p> <p>Å respektere, videreutvikle og fremheve lokalsamfunnets historiske kulturarv, autentiske kultur tradisjoner og særpreg.</p>	<p><u>5. Lokal livskvalitet og sosiale verdier</u></p> <p>Å bevare og styrke livskvaliteten i lokalsamfunnet, inkl. sosiale strukturer, tilgang til ressurser, fasiliteter og fellesgoder for alle, samt unngå enhver form for sosial degradering og utnytting</p>	<p><u>9. Økonomisk levedyktige og konkurransedyktige reiselivsdestinasjoner gjennom lokal verdiskapning</u></p> <p>Å sikre levedyktigheten og konkurransedyktigheten til reiselivsdestinasjoner i et langsiktig perspektiv, gjennom å maksimere reiselivets verdiskapning i lokalsamfunnet, inkl. hva turistene legger igjen av verdier lokalt.</p>
<p><u>2. Landskapets fysiske og visuelle integritet</u></p> <p>Å bevare og videreutvikle landskapskvaliteter, både for by og bygd, slik at landskapets fysiske og visuelle integritet ikke degraderes.</p>	<p><u>6. Lokal kontroll og engasjement</u></p> <p>Å engasjere og gi kraft til lokalsamfunnet og lokale interessenter mht planlegging, beslutningstaking og utvikling av lokalt reiseliv.</p>	<p><u>10. Økonomisk levedyktige og konkurransedyktige reiselivsbedrifter</u></p> <p>Å sikre levedyktigheten og konkurransedyktigheten til reiselivsbedrifter i et langsiktig perspektiv.</p>
<p><u>3. Biologisk mangfold</u></p> <p>Å støtte bevaringen av naturområder, dyreliv og habitater, og minimere ødeleggelser av disse.</p>	<p><u>7. Jobbkvalitet og reiselivsansatte</u></p> <p>Å styrke kvaliteten på reiselivsjobber (direkte og indirekte), inkl. lønnsnivå og arbeidsforhold uten diskriminering av kjønn, rase, funksjonshemninger eller andre faktorer</p>	
<p><u>4. Rent miljø og ressurseffektivitet</u></p> <p>Å minimere reiselivsbedrifters og turistenes forurensning av luft, vann og land (inkl. støy), samt og minimere genereringen av deres avfall og forbruk av knappe og ikke-fornybare ressurser.</p>	<p><u>8. Gjestetilfredshet og trygghet – opplevelseskvalitet</u></p> <p>Å sørge for trygge, tilfredsstillende og berikende opplevelser for alle turister uavhengig av kjønn, rase, funksjonshemninger eller andre faktorer.</p>	

